

1
Krolowski potwierdzenie y approbowac racyli smy
ktorych wprawdzie listow ten tryb byt. W Imie
Panskie. **A M E N.** na wieczna rzecz
pamiatke. My Stanislaw Cechmistrz Rze
miesnikow Jan Wilczek Jan Scheliga Balcer.
Guize. Iedrzej Zaleski y Grzegorz Bornbach.
Burmistrz Starego Miasta Warszawskiego. Oznajmu
jemy Naszym tym pisaniem w tym samym ktorym to naz
wazy tak przytomnym iak przytym tegos pisar
nia wiadomosc maircym. Iako checa, Bractwo
Jedenascie Rzemiestla to jest Plusarbow Siodla
row Konwisarbow, Rymparbow, Pasnikow, Ga
pnirow, Iglarow, Nozownikow, Miechownikow,
Stolarow abo Tokarow y Prebierarow, do
lepszego stanu poddadku y kondyciey przyjmiesc
y onych wedlug ich zwyczaju Rzemiesniczego
zachowac onym ze Wolnosci y Zwyczaje niziej pod
pisane dac ustanowilismy y dajem przy obecnosci
Naszej na wiekiiste czas.

Naprvod iesliby kto z Braci na Pogrzebie albo
Anniverarju nie byt y przyzaniedbat. Iesli Młod-
szy Brat zamieszka Putgrosza, Iesli Starzy cały
ieden Grosz w Skrydynkę Bracką wlozyc powinien
y przy muszony będzie!

2 Przym postanawiamy iesliby kto z Braci na Pogrzebie
ktorego Brata albo Dziecięcia swego nie przy byt
a zwlaszcza gdy Cecham Bractwa obestany będzie
wedle zwycaiu, taki iesli młodszy Brat putgrosza
iesli zas Starszy ieden cały grosz w Skrydynkę
Bracką wlozyc powinien y obwarzany będzie
bo większa iest kara Starszego aniżeli młodszego
Brata.

3 Takze tez chciemy ze Bracia Młodzi powinni będą
Ktorem Starsi rozkłada ciało zmarłego Brata
do Grobu zanieść, takze y Swiece, iesli kto z nich
wolic nie będzie chciał a kto sie wymoni taki powinien
będzie wielokrotnie razy dopusci, tyle razy ieden Funct
Wosku do Skrynyli Bracki wlozyc.

2

4. Przejtym chciemy ze by w Dysty Bracia w Bractwie
siedzący y o pospolitem dobru mowiący y radzący nie
powinni bydz w Słowach występni y zwadliwi ale
pościłni uspokoiłni y wstrzemiśliwi, ueden drugiemu nie
będzie przeszkadzał albo go confundował, albo byt
iesli kto z nich taki sie znajdzie od Kaźdego Brata
Starszego Czwartą Część Kamienia Wosku, a od Ka-
źdego Brata młodszego po udnym Funusie Wosku
do Skrzynki Bracki powinien być włożyc.

5. Takze postanawiamy ze w Dysty Bracia mają y powinni
bēda posłusznemi bydz Bratu Starszemu naten ora: będą-
cych y naznaczonych: takze gdy Bracia Starsi posła po
ktorego Brata albo po wszystkie Bracia z Człedą
Bractwa według zwyczaju na Pogrzeb Brata niektore-
go albo do rozprawowania y do rozrządzenia niekt-
rych rzeczy potrzebnych w Bractwie, taki gdy po zna-
ku nieprzyjdzie Brackim albo jakim sposobem przyse
zamedba powinien do Skrzynki Bracki Pięć grosza
włożyc. A iesli by kto z nich odmienil Słowa Starszych
ktoni naten ias naznaczone były według tego znaku, taki po:

powinien do Skryny Bracki ieden Funt Wosku

6 Przy tym tecz postanawiamy ze zaden z Braci niema wcho-
dzic do wspolcnoty Braterski z zadną bronią albo
ziakalownik inną zbroją pod Karą Putgrozza

7 Takze ządamy ze gdy który Brat przeciwno ktoremu o
iaka Rzeczy przed Bracią uskarżalby sie, a Bracia
Starsi wysłuchawszy obudwu Skarg Braci rozkaszaliby
im na stronę ustąpić a oni wyszedłszy popiliby sie y za
teb się targali a bursobie. Płona wzajem nie powstane mo-
wili taki każdy będzie powinien włożyć do Skryny Bra-
ctwa Czwarta część Kamienia Woszku.

8 Przy tym Braci siedzący w Bractwie albo w Zgromadze-
niu zaden z Braci nie powinien wychodzić z Bractwa
połu nie będzie miał do zwolenia od Braci Starszych, a ier-
sliby który z nich inaczej uczyni, albo się tego dopuści ten
za Karanu ma włożyć do Skryny Bracki Putgrozza

9 Co iesliby tecz z których Braci lubo ta w Miescie lubo
gdzie za miastem co chciał kupić lubo na Ryнку lubo
wobno.

osobno, a drugi Brat przyszedłszy ze swoim mu targu
albo mu przeszedłszy w targu, albo tej rzeczy na niego dowier-
dzie ma dać za pokute do Bractwa Jeden Funta Wosku

XIO

Miedzy innymi My Burmistrz y Radni teraz na ten
czas zastawiający y do czasu będący obicujemy Bractwu
y Kazdemu z osobna w miejscu pomentionemu zastapic
ich y bronie od nieumieitnych y niewiadomych Mistrzow
inaczej Partaczow ktorzy by kiedykolwiek przyszli y w prze-
mieszto wbie zechcieli tu w Miesie albo gdzie indziej za
Miastem pod Protekcją naszą.

11

Przytym postanawiamy Ze jeżeli który Brat drugiemu Bra-
tu Krzywdę uczyni albo Szkodę albo jeden z drugim
nie powadzi taki niegodzie radziej iedno do Bractwa o
Sprawiedliwość ma przyjsc, ktorzy iesli by podobno w Braci
o wstymac nie mogł, Wolno mu będzie do Nas' albo do Ra-
dnych natend Nas' będących appellowac. Ktorych tez z Bra-
swawlinych y Spownych My Burmistrz y Radnemi
Moiemi od Kazania takiego y Występkow wybanie zotar-
sada Pluszonych przy czynach ktorz do Bractwa naleza
nie będziemy poranni ani chciemy Bractwu sismienisnemu.

Przytym raden z Braci Mistr Bractwa tego ani przed sie-
bie samego ani przez drugiego inzego, ktoremu inzemu Bra-
ctwu Towarzysa albo Chłopca albo Młodziana ziego War-
statu do siebie przywabić, albo z nim w rozmowy sie wdac
ma. Jesli sie kto w tej mierze znajdzie za posłute y Kar-
zanie da Put Łamienia Wosku do Bractwa.

13

Nad to postanawiamy Ktoszy to chcą mieć iesli by kto z
Braci teguz Bractwa inzerey Szynkownego Mistrzem
będzie chwał zostac y Przemieście swoje robie taki napis do
Szynki Przemieścia swego Mistrzom inzerym teguz Przemieścia
pokazac będzie musiał, y Put Łapy na pierwszy nastę-
p do Szynki Brackiej będzie włożyc. co iesli zmiędzy który
Szynki dokazac nie zechce taki zaraż pomnien będzie
Mistrzom niezgodnym swego Przemieścia Kolacją albo =
Kortę uctynie y rozrzadzić albo Kopy jedne pomnienym
Mistrzom swego Przemieścia dac y polozyc pomnien be-
dzieć. Wyjanszy jednak y Wyjaczynszy Synow Mistrzow
wzskich, ktoszy tytko na Wstępne Piętnascie groszy do Bra-
ctwy Szynki włożyc muszą ani Składki sporządzać
ani Łapy dac niepomnien będą. Do tytko polozynszy re-

X

Kardy

4

každy tak. Muziem zostac chciandy powinien List Bro-
drenia swego sluszny y najoswieceniya swego przed Bra-
cia pokazac y przyniesc przed Obecność ich .

14 Daremy nad to pomienionemu Towarzystwu Wolność odbie-
rac z Sluga Mieszlum roboty swego Przemiestu ktore
przychodniowi bez Tarmarku ta przyniosa po Gospodact
lubo Jozieholwiek pod Władzą Miasta na przeszkodę
y na zgubę Przemiesnikom pomienionych rozrytkich y
Peregulnych Mistrzow Towarzystow y Wobniow we wszy-
stkim. Xrestnie Masoniectim za powaga Przyjmie i u cel
Kwła JEM Nam pozwolonego Sprowadzić skharac nie-
rozwolonych y nie umiartnych Wobniow y podobnych
po pranic nie inaszej jako w inszych Miastach głoynnych
w Krakwie y w Poznaniu rozrządzaia y Czyna

15 Nad to zaden z Bracu inszego Przemiestu nie wa-
żij sie robic jedno to ktorego sie wyuczył, y temu czini-
reniu desze uosynit

16 Nad to zaden z Plusarow lubo był Magistrem lubo
Towarzystem niech sie nie waży otwierac Klotek do jakiej
Komory

Łomony albo Sierynku bez obecności y dozwolenia
Gospodarza pod Wina Jednego Kamienia Wosku bez
folgi z adney raptacie

17

Chcimy też żebyżarda Wdowa wzystluey Bractw
po Śmierci Meza swiego mając Działki mogła rary-
nac Przemieście do Śmierci którego iey maż zyjąc
zarzynat y Powarjysow chowac. Wiednia też który za
meza iey zyjącego do Przemieścia gnyje ty był do
konca chowac y Cmoścyc iednak drugiego przyjac
nie będzie mogła y nego do sie iey. Wdowa zaś która
pnez Potomstwa iest po Mezu swym wlic będzie mo-
gła Przemieście po śmierci meza swego do Polku y
Piesci Niedziel ane dalej

18

Postanawiamy też Że wżyscy Komisarze tegosz
Bractwa wloty nie mają robic nihs z dobrej Cyny
y pwlowaney wedlug pwbij Krakowskiej albo
Poznanskiej inawrey taki każdy wzyjac y robiac za
pokute da Jedem Kamien Wosku. A osobna Łozę
Jedne da na Natusz Miejski

19 Dаемy też to że zaden z przenieconych y pomienionych
 Przemieslnikow Udania do Wyzorniczenia przyjac niema
 jedno do czterech Lat litosy w Dyzicy Udanie przyjac
 pomanni dac na Wstep do Skryni Bracki po czterey
 grosze, a lat swego cwioczenia pieniedzi od Mistrzow
 odkupowac nie pomanni beda, ale praca y zastuga wy-
 pełnia lata cwioczenia swego. Tesli zas ktory z Udanow
 Przemusta Miechonnickiego niewypełni czterech Lat
 zupełnych na Cwiczeniu tentu w Warszawie za Mistrza
 radnym Sposobem ani gdzie indziej przyjetym bydz
 niemozze, w dalsi obrot tego Bractwa iesli bedzie duat
 moze bydz v kontentuiac pierwey Bracia.

20. Chemy też y chwalemy Zenszycy Bracia beda
 pomanni Sekreta Bractwa tego zataic ani ie przed
 Znami Wlasnymi albo Chlopami albo przed ktorimi
 kolwiek Osobami obawic, pod kara Jednego Funtu
 Wosku iesli sie talu znaydzie.

21. Zaden też z Braci drugiego Brata tegoż Bractwa
 nie pomnien bedzie dokad inad do Mistrzow cytownic dla

Kryndy

Kryndy do Krakowa albo gdzie indziej, a jeśli którego
nie dopuści i tu przestąpi i na niego tego do moga
albo nie dozwiedza ten zapokute i karamie ma zaplatić
Za Jeden Kamien Wosku y Kopy na Patusz ma dać

22. Oformujemy też tychże wszystkich Przemiesników
tego Practwa ze roboty Przemiesników Ale y nie dosko-
nale od obcych Przemiesników niewyrobionych inaczej od
partacioru kupione nie mająć sprzedawac w Miescie,
Ktor roboty samu Starsi obaczyć mają i nie dobre za-
brać zabrane y wrzucić na Patusz lubo do Nas przys-
nosc. Pod taką jednak Kondycją jeśli oni dostatecznie
pracy tymże Kramarom y Kupcom na gotowac i robotę
będą mogli i za zapłatą słuszną tymże przedar-
dzą inaczej. jeżeli nie odjąć tymże nie poranni będą
Ktore za prawde Artykuly i ustawy wyżej wyrażone
My Burmistrz & Rada moja pomienioni wenszej-
szych Punctach klousurad y artykułach pomienio-
nemu Practwu Przemiesnikom wyżej pomienionym
potwierdzamy y aprobujemy trybem tychże Sędziow
naszego

naszego iednak potwirdzenia y approbowania menas
 rzajac y nastempcow naszym. Na znak Smadectwa
 Naszego Poczci Miasta wrytlich przytomnych przyiska.
 mij y daemy obsygnuiac. Dzialo sie to w Warszawie
 Dnia blisku Piatego po Wielki nocij Roku 1529.

By tedy Zygmunt K. P. L. pomieniony pro-
 zbie takiey tashanie porwalaiac listy teradnieysze
 dla zachowania y Otrzymania na kazdy czas medrzy
 niemi dobrego porzadku wenszystlich Punktach ich
 Artykulach y Konditjach approbowac ratyfikow-
 nac y potwirdzic ustanowilismy. Jako temi Naszemi
 Listami godnosca nasza Krolewska approbujemy raty-
 fikujemy y potwirdzamy y moc swia Wlasna iako
 w Sprawach iest y Ustawach Krolestwa niespreuwiajac
 ac Otrzymac maia postanawiamy. Nad to chcac
 tez to Spolecznosc wrystlich y Kadszych osobna
 Bremienkow tychze pomienionych Warszanskich dz
 ofitsrij Konditiej dla lepszego rzadu y przytku
 guryse teniej podpisane Artykuly przez samych

Konmistrzow

Komisarion podanych z tashanowu Naszey Krolez
noskiej najrej napisanym Artykulom przy dajemij y przy-
taczamij y te tu Artykuly wpisac rozkladalismij to jest.

23

Ze zaden Dinnarz albo ktorychkolwiek indy obcy celo-
niech oprocz Samijch Przemiesznikow Mieszcan naszych Warza-
nslubid nie moze na potym przedac albo do przedania wytworze
iako roboty albo Szutki chociaz z gorszym Miescie nie
w Wigieli tyshlo podestas Tarmarku y Seymu Koronn
y tyszczarz jestowni na samijch Tarmarkach y Konwentach
Generalnych Krolestwa y smionione roboty albo na szynie
Srocie z Cyngij nie podinsza wieksza albo mniejsza Waga
iako Cetnar albo Kamien przedawac maia ani na szynie
Same albo roboty z Cyngij nowe zastare odmieniac maia
ale ce roboty zagotowe pieniadze niech przedaia

24

Przy tym tyszczoby zaden obcy albo Przychodzien Cyngij
stare coby sie godziela na szym Komisarion z Samego
Krolestwa Naszego wymocze iakimkolwiek sposobem albo
pretextem niwarzysie pod Strata wysylcey Roboty
y na szynie wspomnionego.